DE RAVENKLOOF

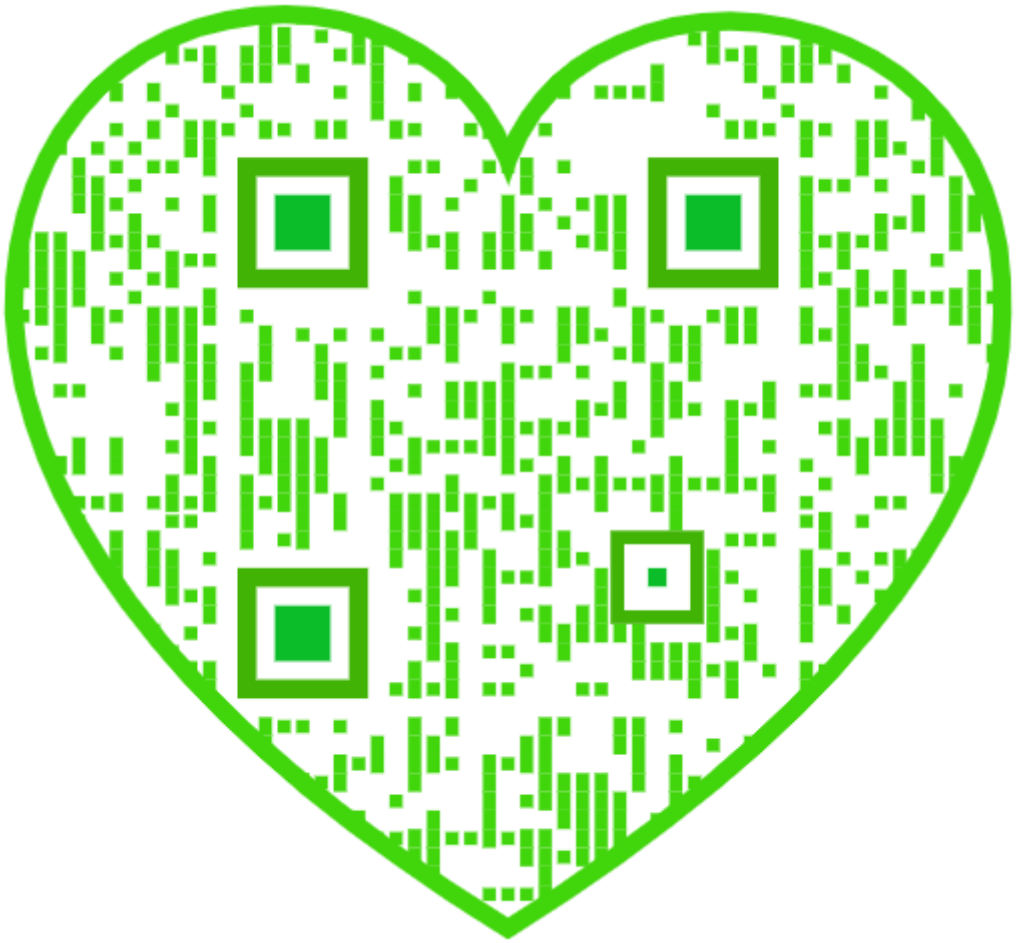

DE RAVENKLOOF.

. . . de groep jonge juffertjes die zich vermaakten. . . .
(*Zie blz. 19*).

De Ravenkloof

DOOR

A.-J. WITTERYCK.

Uitgave van de Drukkerij « DE LUSTHOF »
STEENBRUGGE-BIJ-BRUGGE
—
1928.

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN.

DE RAVENKLOOF

I.

Jachtopzieners en Wildstroopers.

Mijne kleine vrienden, zeker hebt ge wel eens een dier algemeen bekende spreekwoorden hooren gebruiken: Zoo vader, zoo zoon; zoo moeder, zoo dochter! — Zoo de boom, zoo de vruchten. — Zooals de ouden zongen, zoo piepen de jongen, enz., enz.

Gij moet echter daarom niet denken, dat men deze beweringen als een vasten regel moet beschouwen; want was dat zoo, de wereld zou na korten tijd nog enkel door boozen bewoond zijn.

Integendeel, niet zelden ontmoet men kinders, welke de noodlottige lessen en voorbeelden der ouders tot een losbandig leven schenen te moeten leiden en die nochtans, ten gevolge van een zekeren grond van goede gevoelens, dien ieder menschelijk hart bevat, van eenen vastberaden wil of van een heil-

zaam uitwerksel van eenig onverwacht voor val, den slechten weg verlaten om dien nooit weer in te slaan. Het is zelfs gebeurd, dat het onberispelijk gedrag van zekere kinders hunne misdadige ouders beschaamde en hen aanzette hunne levenswijze te verbeteren.

De kinders, wier vader of moeder de heiligste ouderplichten verwaarloozen, behoeven eene buitengewone wilskracht, om aan de ingeborene slechte neigingen te wederstaan, en de noodige kracht, om te volharden in de goede voornemens, welke zij eens maakten.

In het verhaal, dat hier volgt, trachten wij deze waarheid duidelijk te maken.

. . . . . .

Op den weg, die van Millau naar Villefranche leidt, ziet men, rechts van de baan, tusschen de burcht van Sauveterre en de stad van denzelfden naam, de puinen van een huis, bijna geheel met aarde en mos overdekt.

Daar stond, in het begin der vorige eeuw, eene woning, die terzelfdertijd als afspanning en als gewoon drankhuis mocht beschouwd worden; immers, men kon er nachtverblijf vinden, te voet en te paard. Dit laatste viel echter zelden voor, want de reizigers namen er gewoonlijk slechts eenige verversching, alvorens den eenzamen weg naar Villefranche of de niet minder verlatene baan naar Millau in te slaan.

. . . twee lieve kinderen eenen ruiker veldbloemen aanboden. (*Zie blz. 10*).

Die herberg had geen mooi uitzicht, doch de voorbijganger kon er steeds verzekerd van zijn er den lekkersten wijn aan te treffen voor een matigen prijs, alsook een dienstvaardigen en vooral zeer spraakzamen gastheer, die altijd iets nieuws wist te vertellen.

Op een warmen namiddag der maand September van het jaar 18... zaten twee kerels met echte galgentronies vóór de herberg en gebruikten er een glas van den besten wijn van Nevers, waarvan de hospes altijd een goeden voorraad ter beschikking zijner klanten stelde.

Wij mogen niet nalaten den lezer mede te deelen, dat boven de deur der herberg, waarvan spraak is, eene ijzeren plaat hangt, die door den wind heen en weer geslingerd wordt en waarop het monsterachtige beeld van Bacchus, den god der drinkebroêrs, geschilderd staat. Boven dat verlokkend tafereel prijkt het opschrift: « *In den Koninklijken Wijn* ». Men kan wel denken, dat men in dezen vermaarden drinkerstempel geenen wijn van geringe hoedanigheid kon schenken.

Wij moeten er dan ook bijvoegen, dat die nederige inrichting in 't geheel niet slecht befaamd was; men zag er welgestelde burgers, zoowel als eenvoudige werklieden, en zelfs gebeurde het niet zelden, dat men eenen edelman van zijn paard zag stappen om er binnen te treden.

Men behoefde geen fijn gelaatskenner te

... luisterende naar het boeiende verhaaltje van « Roodkapje » ... (*Zie blz. 29*).

zijn, om niet met den eersten oogslag te bemerken, dat het bezoek der twee klanten den gastheer in 't geheel niet aangenaam was, en dat deze hen op eenige mijlen van daar wenschte.

Beiden droegen grove schoenen met ijzer beslagen, vuile grijs linnen slobkousen, eene ruime, verstelde broek, een langen slordigen kiel, en de breede neerhangende boorden hunner hoeden bedekten bijna gansch hun gemeen en verdacht gezicht.

Zij spraken met elkaar in een soort dieventaal, die onder hen alleen verstaanbaar was en waar dikwijls heftige woorden en levendige gebaren in gemengd waren. Wanneer men ze aandachtig bekeek, kon men gemakkelijk opmaken, dat het vader en zoon zijn moesten; de eerste omtrent vijftig, de tweede van achttien tot twintig jaar oud zijnde.

Zij konden echter gerust hunne samenspraak voortzetten, want de baas uit « *Den Koninklijken Wijn* » deed juist, alsof hij hen niet bemerkte; hij had plaats genomen op eenigen afstand der twee mannen en genoot met welbehagen dien prachtigen herfstnamiddag, gebalsemd door de aangename geuren der laatste bloemen. Nu en dan richtte hij eenige woorden tot eene struische boerin, die naast hare vriendin zat en aan wie op dit oogenblik twee lieve kinderen eenen ruiker veldbloemen aanboden.

Opeens kwamen twee mannen langs een

zijpad, uit het woud! Zij droegen eene grijze kleedij, met groene strepen op de broek en op de muts.

Onder hunnen mantel van licht grijs laken kon men de scheede eens degens en het handvat eener pistool bemerken.

Op hunne muts en de koperen knoopen, die hunne kleedij versierden, zag men eene grafelijke kroon; men kon echter bemerken, dat bij den oudsten der twee mannen, een eerbiedwaardigen ouderling met langen grijzenden baard, de stof van de uniform heel wat fijner was, de versieringen kostbaarder en dat de schouders met breede galons belegd waren.

Waarom dan wierpen de twee eersten zulke misnoegde blikken naar den kant der nieuw aangekomenen?

Waarom betaalden zij haastig hun gelag en vervolgden hunnen weg zonder meer te dralen?

Daartoe hadden zij gegronde redenen!

De twee mannen in dienstkleedij waren immers de opperboschwachter en bestuurder der eigendommen van Graaf de Rocheverte en zijn makker, de boschwachter, die hunne gewone ronde deden in het goed van hunnen meester; en de twee kerels, die zich zoo haastig heenspoedden, waren twee verstokte wildstroopers, de behendigste en meest geduchte der streek!

Was het wel mogelijk, dat er vrede bestond

tusschen Antoine Duvallon, rentmeester des graven en Matthias Labraque, bijgenaamd « De Snoek », koning der wildstroopers?

Het is noodzakelijk, dat wij hier nog eenige woorden bijvoegen over de twee personen.

Antoine Duvallon was een *self-made-man*, dat wil zeggen een man, die door zijnen arbeid achtereenvolgens al de verschillende graden van geleerdheid en waardigheid bereikt had. Hij was de zoon van een armen houthakker en had zich op school reeds weten te onderscheiden door zijnen ijver en zijne leergierigheid; in het leger had hij zich op onberispelijke wijze van zijne plichten gekweten. Daar wijdde hij al zijnen vrijen tijd aan de studie ten einde zijne geleerdheid te volmaken, en zoo slaagde hij erin, nog vóór hij het leger verliet, met schitterenden uitslag zijn toelatingsexaam voor de school voor het boschwezen van Nancy af te leggen.

Door zijnen overste in 't bijzonder aanbevolen aan den graaf de Rocheverte, was hij in diens dienst getreden als eenvoudig boschwachter; later werd hij tot opperboschwachter benoemd. Hij toonde echter zooveel aanleg voor de boschcultuur, dat de graaf hem aanstelde als algemeen opzichter zijner uitgestrekte goederen.

Na veertig jaren dienst kon Antoine Duvallon zich beroemen nog geen enkel oogenblik de achting zijner meesters noch de genegenheid zijner ondergeschikten verloren te hebben.

Zij verbeeldde zich nog hare oude grootmoeder, die met veelbeduidende gebaren geschiedenisjes vertelde . . . (*Zie blz. 29*).

II.

Eene weinig aanbevelenswaardige Familie

Het departement « l'Aveyron » door de rivier van denzelfden naam bespoeld en gevormd van de oude provincie Rouergue, was vóór eene eeuw eene nog al woeste streek.

De reiziger ontmoette er slechts onbebouwde landerijen, moerassen vol slijkachtig water, uitgestrekte bosschen, afgewisseld hier en daar door eene strook zandachtigen grond, waarop niets dan heidekruid, brem en stekeldistels groeiden.

Tusschen de zeldzame dorpen was het verkeer zeer gebrekkig en dikwijls zelfs onmogelijk. De dun gezaaide en weinig handeldrijvende bevolking had de grootste moeite om in de dagelijksche behoeften des levens te voorzien; doch van een anderen kant mocht die streek het paradijs der wildstroopers genoemd worden; het wildstroopen was bijna het eenige middel van bestaan in gansch den omtrek. Verscheidene

wildhandelaars doorliepen de streek in alle richtingen en kochten hazen, konijnen, patrijzen, enz. voor een lagen prijs op. Dan deden zij goede zaken met ze in 't geheim bij gasthofhouders en rijke burgers van de hand te doen.

Door zijne bezigheid zelve is de wildstrooper noch een boos man noch een misdadiger, doch men moet bekennen, dat men onder dat volkje maar weinig eerlijke lieden aantreft.

Gewoonlijk wil de wildstrooper geen gezag erkennen, hij vreest geenszins de jachtopzieners en spot met de gendarmen. Immers hij kan er verzekerd van zijn, dat zijne beroepsgenooten hem voor geen goed ter wereld zullen verklikken en dat zij hem nooit, 't zij bij dag of bij nacht, eene schuilplaats, een stuk brood, in één woord, hunne bescherming zullen weigeren, indien hij deze mocht noodig hebben.

Een der stoutste en meest geduchte onder de wildstroopers was op dit tijdstip juist Matthias Labraque, bijgenaamd « De Snoek », om het buitengewoon gemak, waarmede hij zich in het water bewoog, dat zijn natuurlijk element scheen te zijn.

Niemand was het onbekend, dat Labraque, te lui om te werken of om zich op een nuttig beroep toe te leggen, zoowel bij dag als bij nacht de bosschen en velden doorliep en menig stuk wild neervelde, en iedereen wist ook wel, dat niemand zoo vlug en zoo behen-

dig als hij valstrikken kon zetten om wild te vangen. Doch hem op heeterdaad betrappen, dat was eene andere zaak!

Die listige kerel bewoonde, midden in het woud, aan den oever eener kleine beek, eene ellendige hut, overdekt met riet, dat een nabijgelegen vijver in overvloed opleverde.

Zijne echtgenoote Adriana Lefrène was de zachtmoedigste, de gewilligste en ook de ongelukkigste vrouw van den geheelen omtrek. Lang had zij er bij haren man op aangedrongen, dat deze zijne gevaarvolle ondernemingen zou staken, doch vruchteloos, de ongelukkige had hare vermanende woorden met ruwe berispingen, mishandelingen, en nog grootere ellende moeten bekoopen.

Die zoo weinig bij elkander passende echtgenooten hadden vier kinders: Armand en Bernard, de twee oudsten, waren even opvliegend en ruw als hun vader; Jeroom en Agnes, alle twee zoo zacht als hunne moeder.

Jeroom en Agnes bleven bijna altijd tehuis, waar zij, zooveel het hun mogelijk was, hunne lieve moeder in het huishouden behulpzaam waren.

Even vurig als zij wenschten beide kinderen alle verboden jagersgerief uit de hut te zien verdwijnen.

De oudsten waren de lievelingen des vaders, terwijl de moeder eene bijzondere genegenheid koesterde voor Jeroom en Agnes, wier

. . . haar jong broertje Joris voorstelde, die den kalen schedel van grootvader borstelde . . . (*Zie blz. 29*).

teedere liefkoozingen haar vertroostten in haren rampspoed.

. . . . . .

. . . . . .

Den avond van den dag, waarop ons verhaal aanvangt, was het sober avondmaal van Labraque sinds lang gereed, toen de vader met Armand binnenkwam. Beiden waren woedend, omdat zij gedwongen geweest waren in allerijl « *Den Koninklijken Wijn* » te verlaten.

Niemand durfde het wagen, bij hunne binnenkomst een woord te uiten en in stilte ging men aan tafel, waar het armoedig maal als bij tooverslag in de hongerige magen verdween.

Daarna stond Matthias Labraque op, wendde zich opeens tot zijne vrouw en gebood op ruwen toon:

— « Breng de kleinen naar bed, haal ons eene flesch jenever en drie glazen en maak u dan maar uit de voeten! Wij hebben te spreken over ernstige zaken, die u in 't geheel niet aangaan. »

De goede vrouw wachtte zich wel hem tegen te spreken, en weinige oogenblikken daarna zaten vader en zoons rond eene tafel nabij den haard, stopten hunne pijp en staken ze aan door middel van een brandend stokje, dat zij uit den haard namen.

— Luistert, jongens, sprak Matthias, de

kruik gaat zoo lang te water, totdat ze breekt. Duvallon loopt schrikkelijk in mijnen weg en het wordt tijd, dat wij hem zijne rekening geven, doch voorzichtigheid is de leus. Gij, Armand, zijt veel te verwaand; denk niet, dat het mij ontgaan is, dat gij in het naar huis keeren op het punt geweest zijt een schot te lossen op de groep jonge juffertjes, die zich vermaakten in het park van Rocheverte. Laat ons dergelijke verwaandheden vermijden, niet waar? Men kan er slechts de gevangenis of het schavot mede winnen en deze twee zaakjes kunnen wij best missen; zulks zou ons tot niets dienen.

Matthias sloop dan zachtjes naar de deur van het ellendig slaapvertrekje, waar de vrouw op eene armoedige legerstede rustte.

— Ha, sprak hij, 't is goed, zij slaapt! En 't is het beste ook. Ik houd niet van hare sermonen, want wilden wij er geloof aan slaan, dan konden we zwoegen als negers en niettemin vergaan van den honger. Zij spreekt nooit anders dan van gendarmen, boschwachters, processen, gevangenis en wat weet ik al?

— Wat mij betreft, indien er maar één gendarm bestond, ware dat nog één te veel! zei Armand.

— Het voornaamste is op behendige wijze te werk te gaan, zonder zich te laten vangen, sprak Bernard.

— Welnu, ziehier, hernam Matthias, na

. . . en hunne boterham uitdeelden aan een troepje vroolijke kiekentjes, . . . (*Zie blz. 29*).

uit zijne aarden pijp eene dikke rookwolk geblazen te hebben, ik stel voor ons morgen avond, tegen half zeven, naar het voetpad te begeven, dat naar de Ravenkloof leidt op eenige honderden meters van hier. Op dat uur gaan Duvallon en Lalarde daar gewoonlijk voorbij, om zich naar het kasteel te begeven en er de bevelen voor den nacht te ontvangen. Gij, Bernard, zult ze afwachten bij den ingang van het bosch en ons waarschuwen door tweemaal het geroep na te bootsen, — zooals gij alleen dat kunt — van den nachtuil. Wij zullen ons gereed houden in het struikgewas en wanneer zij in ons bereik zullen zijn : pan ! en wij zijn voor goed van die twee lastige kerels verlost.

— Jamaar, zeide Armand, als men zal vernemen, dat de twee opzichters op het gewone uur niet aangekomen zijn, zal men hen gaan zoeken, natuurlijk zal men de lijken ontdekken en een onderzoek zal geopend worden, en gij weet, als het gerecht zich met de zaak bemoeit, dan worden de daders algauw gevonden. Indien wij onze voorzorgen niet nemen, zouden wij wel kunnen geknipt worden.

— 't Is waar ; maar wij zullen voor een alibi zorgen. Na den slag zal het half zeven of ten hoogste zeven ure zijn ; met snel te loopen kunt gij beiden eenige minuten later tegenover « *Den Koninklijken Wijn* » uit het bosch treden en bijgevolg in schijn uit eene geheel tegenovergestelde richting komen ;

op het zelfde oogenblik zal ik in het dorp zijn om poeder te koopen bij Marianna; in beide huizen zullen wij de gelegenheid trachten te vinden het uurwerk wat achteruit te zetten, en daarmede is het spel gedaan!

— Dat alles is goed geregeld, vader, maar wij mogen niet alle twee op denzelfden wachter schieten. Gij belast u met Duvallon, terwijl ik Lalarde voor mijne rekening neem.

— Begrepen! sprak Matthias; maar geene aarzeling op het laatste oogenblik! Gij zoudt er voor boeten.

— Eergisteren heb ik eenige kogels gegoten, waarover gij zult kunnen oordeelen, antwoordde Armand. In afwachting, goeden avond; ik ga het bosch in om mijne stroppen te plaatsen.

Daarop scheidde het drietal van elkander.

III.

De Ravenkloof

In de vlakke, eentonige landen, waar zich geen enkel heuveltje verheft, stuwen de waterloopen, beken, rivieren, stroomen en vaarten langzaam en statig hunne wateren naar hunne monding. Daar is geen gerucht, geen geweld, doch enkel een licht geklots van het klare water tegen den oever waar te nemen.

Doch, na een aanhoudenden regen, na een zwaar onweder, bij het smelten der sneeuw kunnen die wateren zwellen en groote schade aanrichten. Gelukkig geschiedt zulks maar zelden meer, want het menschelijk verstand heeft doelmatige middelen uitgevonden en aangewend, om dergelijke rampen en hunne noodlottige gevolgen af te weren.

Het bed dier waterloopen is bijna nooit droog, zelfs niet in een zeer heeten zomer, terwijl de stroomen en rivieren in de bergstreken veel geweldiger zijn; zelfs bij gewoon stil weder rollen deze onstuimig hunne

. . . wanneer zij, in gezelschap van andere kinders, het feest der Lente vierde. (*Zie blz. 30*).

ruischende wateren over hunne diepe bedden en tegen hunne uitgeholde oevers.

Behalve deze blijvende waterloopen ziet men, hetgene nooit het geval is in vlakke landen, andere tijdelijke wateren, die met geweld van de verhevenheden afvloeien en zich in de valleien werpen. Hun water is echter vuil en zwart en bevat soms takken van boomen, struiken, enz.

Door hun onstuimig geweld graven die wateren zich diepe bedden, aan welke men den naam geeft van bergkloof of ravijn.

Die bergkloven zijn dikwijls zeer diep en hunne oevers uiterst steil.

Het gebeurt ook, dat die wateren, zich eenen weg banende tusschen twee rotsen, daar den bodem over eene groote uitgestrektheid uithollen, zoodat de kloof beneden breed en van boven zeer nauw is ; wanneer men er dus door gaat, bij droog weder natuurlijk, bevindt men zich als in eenen trechter en, omhoog kijkende, ziet men daar slechts eene smalle strook van het blauwe uitspansel.

Onnoodig te zeggen, dat dergelijke plaatsen, vooral des winters, een vreeselijk voorkomen hebben en als het ware geschikt schijnen om er misdaden te plegen.

Zulk eenen aanblik bood de Ravenkloof aan, en wat haar nog een vervaarlijker uitzicht gaf, was een afgrond, die daar door het water gegraven was. De bewoners der streek noemden hem « *de Duivelsbeurs* ». Het was een

put, een afgrond, waarvan men nog nooit de diepte had kunnen peilen. Wanneer men er steenen in wierp, hoorde men nooit, hoe scherp men ook luisterde, het gerucht van hunnen val; de herders vermaakten zich soms met er bundels brandend struikgewas in te werpen; zij zagen ze uitdooven op eene diepte, die ze nog nooit hadden kunnen schatten.

Het departement Aveyron, met zijne hooge bergen, bijna altijd met sneeuw bedekt, met zijnen vulkanischen, kalkachtigen en schilferachtigen grond, is in alle richtingen doorploegd van diepe rotskloven, die zich als het ware verschuilen in de wouden van eiken, beuken en sparren. Vossen en eekhoorntjes treft men er nog aan, en de waterloopen leveren den lekkersten visch op.

Ziedaar welk eene plaats Matthias Labraque en zijne oudsten uitgekozen hadden tot het volvoeren hunner misdadige plannen.

Gelukkig worden zulke plannen wel eens verijdeld!

. . . . . .

In den zelfden nacht onderging de luchtgesteltenis eene dier schielijke veranderingen eigen aan ons klimaat: op den helderen herfstdag volgde een regenachtige sombere morgen, de wind blies met geweld en bestrooide den grond met gele bladeren en dorre takken.

. . . om te weten, of dit briefje de groote menschen niet te veel zou doen lachen . . . (*Zie blz. 30*).

's Namiddags viel de wind, doch een dikke mist kwam op, een dier vuile zwartachtige misten, die aan de kleederen kleven, handen en aangezicht vochtig maken en beletten tot op tien stappen vóór zich uit te zien.

Dergelijk weder was hoogst voordeelig voor den boosaardigen Labraque en deed hem op een goeden uitslag zijner afschuwelijke onderneming hopen.

Toen de avond begon te vallen, verlieten Matthias en zijne twee schurkachtige zonen, warm gekleed en goed gewapend, hunne ellendige hut, terwijl de verschrikte moeder hen angstig nastaarde en vruchteloos trachtte te raden, waar zij heen gingen.

Ach! kreet zij, wat gaan zij uitrichten! Er valt niet aan te twijfelen, zij beramen eene slechte daad! Ach! waarom luisterde ik niet naar den raad mijns vaders en mijner goede moeder, toen zij mij smeekten mijn leven niet te verbinden aan dat van eenen luiaard, te laf om te werken?

Treurig en ontmoedigd bereidde de rampzalige moeder het avondmaal van Jeroom en Agnes en zond ze dan spoedig naar hun bedje op het lage, donkere zoldertje.

De twee kinders wierpen elkander een beteekenisvollen blik toe en begaven zich ter rust; zij konden echter niet slapen en spraken nog eenigen tijd stil met elkander, zoo stil, dat de kalmte, die in de armoedige hut heerschte, niet verstoord werd.

Op een houten bankje, in den hoek van den haard gezeten, herdacht de arme moeder hare gelukkige kindsheid, hare vroolijke jeugd.

Zij was altijd braaf en eerlijk geweest, ja eerlijk in den vollen zin des woords en zij was het steeds gebleven, niettegenstaande haar ongelukkig huwelijk; maar wat al slechte dagen had zij beleefd in gezelschap van Matthias Labraque !...

In hare gedachten zag zij de gelukkige dagen weer harer onbekommerde jeugd. Zij zag zich weer als klein meisje onder het ouderlijk dak, luisterende naar het boeiende verhaaltje van « *Roodkapje* » hetwelk hare oudste zuster aan haar en hare kleine broertjes vertelde.

Zij verbeeldde zich nog hare oude grootmoeder, die met veelbeduidende gebaren geschiedenisjes vertelde uit den goeden ouden tijd.

Zij kon, niettegenstaande al haren kommer en hare diepe smart, eenen glimlach niet bedwingen, wanneer zij zich haar jong broertje Joris voorstelde, die den kalen schedel van grootvader borstelde en vervolgens nat maakte, ten einde er de haren van den borstel op over te planten !

Zij dacht ook aan de weide van den buurman, waar zij zich met den kleinen Joris ging vermaken en hunne boterham uitdeelden aan een troepje vroolijke kiekentjes, die dartelden in het bloemrijke gras.

Zij herdacht ook een prachtigen morgen der maand Mei, den eersten dag van die gezegende maand, wanneer zij, in gezelschap van andere kinders, het feest der Lente vierde.

Zij herinnerde zich ook nog den dag, waarop kleine Joris zijn eerste nieuwjaarsbriefje geschreven had, en zij met haar teerbemind broêrtje hunne oudere zuster gingen raadplegen om te weten, of dit briefje de groote menschen niet te veel zou doen lachen op nieuwjaarsdag!

Nog kwam haar een zeker tooneeltje voor den geest, waarvan zij eens getuige geweest was in het huis van den goeden dokter van haar geboortedorp: vier kleine katjes, uit een zelfde nest, hadden het deurtje der kooi van den papegaai weten te openen, hadden er den vogel uitgedreven en bezit genomen van de mooie woning des ongelukkigen vogels.

Een voor een zweefden ze vóór haren geest, de beelden harer vriendinnetjes, van wie zij eene zoo aangename gedachtenis bewaard had en met wie zij zoo vaak gespeeld had, raadseltjes opgegeven, enz. O, gelukkige jaren, wat zijt gij ras vervlogen!

Vreedzame dagen, vroolijke uren, helaas! voor altijd vervlogen, wat eene pijnlijke tegenstelling met het tegenwoordige! Ach! dat tegenwoordige, zij durfde er nauwelijks aan denken; zij verliet den treurigen uitgedoofden haard en begaf zich peinzend naar

hare armoedige slaapkamer, waar ze eenige rust trachtte te vinden voor haar gefolterd gemoed.

. . . . . .

De uren vervlogen, nare uren van kommer en verdriet voor de ongelukkige Adriana Defrène.

Het sloeg middernacht op den dorpstoren: Een verward geluid van voetstappen en heesche stemmen verbrak de doodsche stilte, die rond de hut heerschte...

Weldra werd de deur met geweld opengestooten en drie dronken kerels stormden binnen, tierend van woede, omdat zij in de Ravenkloof niemand gezien hadden.

Bevend van schrik verborg de arme Adriana zich onder hare dekens. Wat was er gebeurd ?... Welk eene misdaad hadden zij bedreven ?

Na weinige oogenblikken zaten de drie nachtvogels bij de tafel, en gebruikten eenige sneden gerookt reebokvleesch met zwart brood en water.

Na den maaltijd bespraken zij met stille stem de vermoedelijke oorzaak van het mislukken hunner misdadige onderneming.

Vader Matthias had daarover zijne meening en zijne zoons de hunne ; zij konden het niet eens worden en gingen eindelijk naar bed, zonder het geheim opgehelderd te hebben.

IV.

Het Raadsel.

Wat de drie rampzaligen niet konden ontdekken, weten wij en wij zullen aan onze lezers de oplossing van het raadsel geven.

Matthias en Armand waren, nadat zij door de aankomst van den opperboschwachter, gedwongen geweest waren den « *Koninklijken Wijn* » te verlaten, woedend thuis gekomen. Toen zij dan met Bernard hun boosaardig plan beraamden, dachten zij, dat zij geheel alleen waren en niemand hen kon hooren.

Hoe bedrogen zij zich! Vier jonge doch fijne oortjes beluisterden hunne bespreking en prentten ze diep in het geheugen der twee kleinen, die hun bedje op den zolder der hut hadden.

En deze kindertjes hadden besloten te zwijgen, doch alles in het werk te stellen, om dat schrikkelijk misdrijf te voorkomen. Zij hadden over die gewichtige zaak beraad-

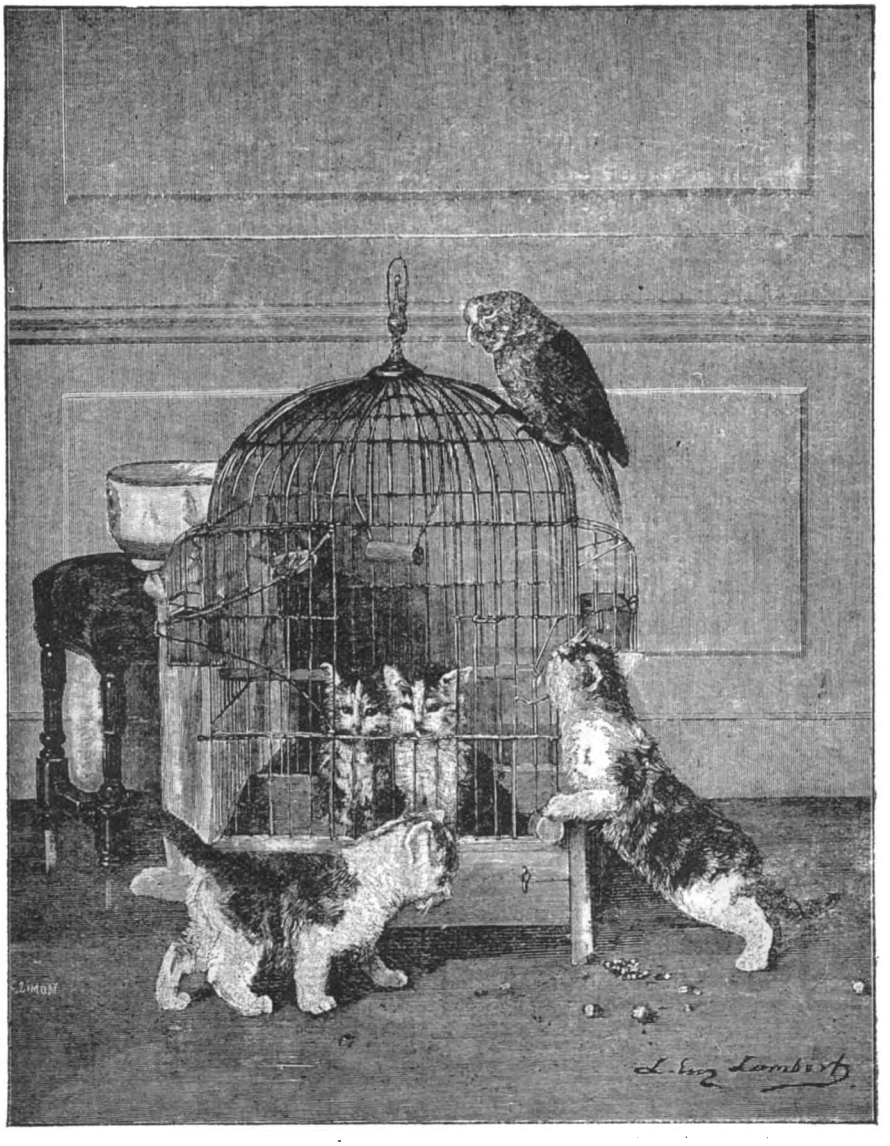

... hadden er den vogel uitgedreven en bezit genomen van de mooie woning des ongelukkigen vogels. (*Zie blz. 30*).

slaagd en waren pas in slaap gevallen, toen hun vader en hunne broeders reeds lang te ronken lagen . . . . . .

. . . . . .

De opperboschwachter Duvallon werd, zooals wij reeds hooger zeiden, in de streek als een voornaam persoon beschouwd. Hij was om zoo te zeggen de rechterarm van den graaf de Rocheverte. Geen enkele aankoop, geene verkooping, geene verpachting werd toegeslagen zonder de tusschenkomst van den heer Duvallon.

De graaf deed geene onderneming van eenig belang zonder zijnen getrouwen rentmeester te raadplegen, en wanneer deze iets voorstelde, gebeurde het zelden, dat zijn meester het niet goedkeurde.

De kasteelheer had voor zijnen rentmeester niet ver van het park eene prachtige woning laten bouwen, half hoeve half lusthuis, en daar M. Duvallon door zijnen meester goed betaald werd, kon hij er op grooten voet leven.

Welstand doet dikwijls nijd en afgunst ontstaan; doch hier was zulks het geval niet, en de rentmeester kende geen enkelen vijand, tenzij de wildstroopers, voor wie hij streng, ja, zeer streng doch steeds rechtvaardig was.

Dezen, die hem goed kenden, wisten, dat hij onder een nogal ruw uiterlijk een gouden hart en eene zachtaardige en medelijdende

... harer vriendinnetjes, met wie zij zoo vaak gespeeld had, raadseltjes opgegeven, enz. (*Zie blz. 30*).

ziel verborg; en dat hij dikwijls, uit zijne eigene beurs en in 't geheim, de schade herstelde, welke hij, door de plichten van zijn beroep gedwongen was te doen ondergaan aan meer ongelukkige dan plichtige wildstroopers.

Den dag, nadat wij Matthias en zijnen zoon in den « *Koninklijken Wijn* » aangetroffen hebben, zat M. Duvallon, na zijn ontbijt gebruikt te hebben, bij een tafeltje zijn dagblad te lezen, toen men hem kwam melden, dat een arm meisje dringend verzocht hem te mogen spreken.

Ten hoogste verwonderd, gaf de rentmeester bevel het kind te laten binnenkomen. Het meisje naderde hem met een ruikertje vergeet-mij-nietjes in de hand. Zoodra de dienstmeid zich verwijderd had, verzocht M. Duvallon het meisje te gaan zitten en hem met het doel van haar bezoek bekend te maken.

— Mijnheer de rentmeester, begon het meisje met eene vastheid, die met hare teedere jeugd niet overeenkwam, de zaak, waarvoor ik heden hier gekomen ben, is van het grootste belang; menschenlevens hangen ervan af en indien ik tot u gekomen ben is het, omdat ik, zooals al de eerlijke lieden van het dorp, volle vertrouwen heb in u. Beloof mij dus het geheim, dat ik u wil toevertrouwen, niet bekend te maken.

— Wat wilt gij zeggen, mijn kind?

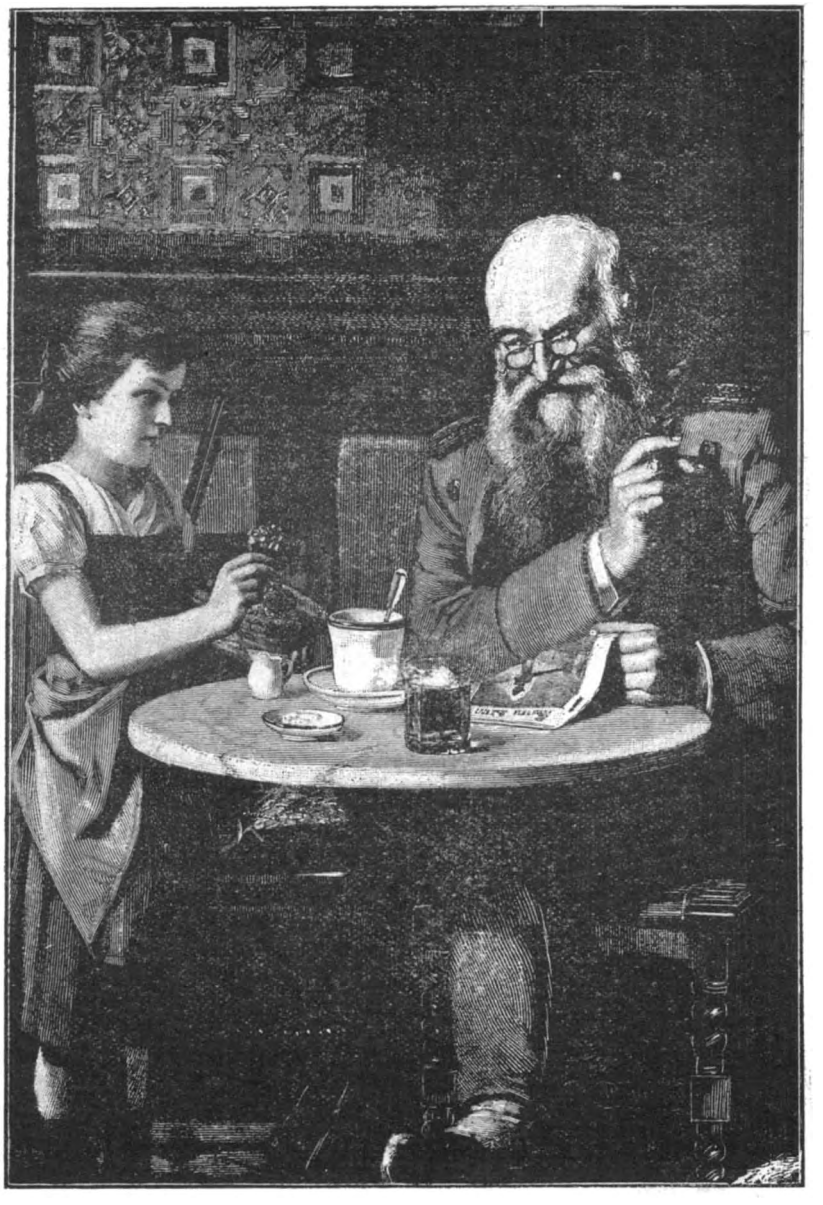

... verzocht M. Duvallon het meisje te gaan zitten en hem met het doel van haar bezoek bekend te maken. (*Zie blz. 36*).

— Mijnheer Duvallon, ik ben Agnes Labraque en mijn broeder, die op mij wacht, heet Jeroom. Zijt gij bereid mij te aanhooren en mij uwe volstrekte geheimhouding te beloven?

De rentmeester dacht eene wijl na, bekeek de blauwe oogen van het meisje en las op dit engelachtig wezen zooveel onschuld, zooveel reinheid van gemoed, dat hij, van zijnen stoel opstaande het blonde kinderhoofdje streelde en zeide: « Luister, ik heb er een voorgevoel van, dat hetgeen gij mij te zeggen hebt, zeer ernstig is; ik beloof u het aan niemand bekend te maken. Zijt ge tevreden?

— O, mijnheer, indien ik geen vertrouwen had in uw woord, zou ik niet hier gekomen zijn.

— En nu, sprak de rentmeester, zich weder neerzettende, spreek, mijn kind, ik luister.

Nu verhaalde Agnes alles, wat zij des avonds gehoord had in het hutje des wildstroopers.

De opperboschwachter kon eene beweging van misnoegen niet onderdrukken, toen het kind zijn verhaal eindigde, doch Agnes haastte zich erbij te voegen:

Mijnheer Duvallon, ik kan u verzekeren, dat noch mijne moeder, noch mijn broeder Jeroom noch ik goedkeuren, dat onze vader zich aan wilddieverij schuldig maakt. Wij zouden veel liever hebben, dat hij zich met veldarbeid bezig hield; hij weet het wel en

het is daarom, dat hij ons minder bemint dan onze broeders; ook hebben wij het meest van de gevolgen zijner slechte luim te lijden. Gij begrijpt dus, dat het alleen is om eenen plicht te vervullen, dat Jeroom en ik hier gekomen zijn.

Wij vragen u niets, wat onmogelijk is: ga dezen avond niet door de Ravenkloof en wees steeds op uwe hoede! De minste onbescheidenheid van uwentwege zou ons noodlottig kunnen zijn.

— Luister, mijn braaf kind, uwe waarschuwing ontroert me meer dan ik het kan zeggen; ik begrijp heel wel, hoeveel het u gekost heeft om de gramschap uws vaders te trotseeren zonder iets aan uwe moeder te zeggen.

Uw vader verdient wegens zijne booze inzichten gestraft te worden; doch, zooals gij zegt, ik heb mijn woord gegeven en ik zal het niet breken. Nochtans moet Matthias Labraque op zijne hoede zijn; bij de eerste gelegenheid zal hij en zijne twee deugnieten geknipt worden. Ga nu uwen broeder roepen, lief kind, ik wil dien braven jongen kennen.

Toen Jeroom binnentrad, wenschte de goedhartige rentmeester hem geluk met zijn moedig gedrag, beloofde de twee kinders tot niemand over hun liefdadig bezoek te spreken, gaf hun elk eenige mooie peren en geleidde hen, langs een nauw voetpad door het park tot aan een klein hek, hetwelk hij met een grooten sleutel opende en van waar

... mijne vrouw zou gaarne Agnes bij haar hebben, ten einde er eene flinke dienstmeid van te maken... (*Zie blz. 43*).

de twee kleinen ongezien hunne woning konden bereiken.

Het was voor Mr Duvallon gemakkelijk een of ander voorwendsel te vinden, om dien avond langs een anderen weg naar het kasteel van Rocheverte te gaan en zoo verliep die dag, zonder dat één druppel bloed vergoten werd.

Hadde Matthias Labraque de ware oorzaak van het mislukken zijner poging gekend, zeker zouden er schrikkelijke dingen gebeurd zijn !...

Eenige weken later, op een kouden Novembermorgen op jacht zijnde, haperde de haan van zijn geweer aan de takken van eenen hazelaar; het schot ging af en trof vader Matthias met het gevolg, dat hij eenige uren later in de vreeselijkste pijnen stierf.

Wellicht zou men denken, dat zulk een schrikkelijk voorbeeld een heilzamen indruk zou gemaakt hebben op de twee oudsten van Labraque. Helaas! Daarin zou men zich vergissen. Doch de kruik gaat zoolang te water, totdat zij breekt.

Dit was ook hier het geval: eenigen tijd nadien verdronk Armand in de Aveyron, terwijl hij vluchtte voor de gendarmen; Bernard, die zich wilde verdedigen, kwetste erg den brigadier van Sauveterre en werd tot straf naar de galeien gezonden.

Ziedaar het droevig einde der drie wildstroopers !...

V.

Besluit.

Op een kouden morgen der maand Maart, eenige dagen na den dood van Armand, leverde de hut der weduwe Labraque eenen aanblik, nog treuriger en armoediger dan naar gewoonte. Bij den uitgedoofden haard zat de ongelukkige Adriana, wie twee jonge kinderen Agnes en Jeroom een stuk brood vroegen, hetwelk zij hun niet kon geven. Het verdriet had hare reeds verzwakte gezondheid gekrenkt en te eergierig om te gaan bedelen, besloot zij liever van honger te sterven ; in hare verbeelding immers had zij de verachting der dorpelingen voor haren man en hare beide zoons, veel overdreven.

Opeens werd de deur geopend en de rentmeester, vergezeld door zijnen boschwachter Lalarde en zijnen getrouwen Moustache, een prachtigen jachthond, trad de hut binnen. Op een teeken van Mr Duvallon opende Lalarde een groot pak, dat hij op den schouder gedragen had.

Zich tot Adriana wendende, die verschrikt opgesprongen was, sprak de rentmeester :

— « Thans hebt gij genoeg geleden, gij en uwe brave kinders. Ziehier eenige levensmiddelen voor u en van nu af zult gij al het droog hout, dat gij noodig hebt, in het bosch gaan rapen ; Mevrouw de Gravin zal u werk bezorgen en wat uwe kinders betreft, ziehier wat ik besloten heb te doen :

Jeroom zal hier blijven om u te helpen en gezelschap te houden ; mijne vrouw zou gaarne Agnes bij haar hebben, ten einde er eene flinke dienstmeid van te maken, die later in dienst zou kunnen treden op het kasteel, indien zij zulks verlangt. Intusschen zal mijn goede Lalarde wel toezien, dat u niets ontbreekt, en zoo zult gij alle drie van allen kommer bevrijd blijven. Welaan, behaagt u mijn voorstel ? »

De moeder kon van ontroering geen woord uitbrengen, doch Jeroom en Agnes namen elk eene hand van den rentmeester en kusten ze eerbiedig, terwijl tranen van aandoening in hunne oogjes blonken, en de goede heer Duvallon voelde zich gelukkiger dan een prins. . . . . .

. . . . . .

Sinds meer dan eene eeuw geniet de familie Labraque de algemeene achting van de bewoners der gansche omstreek.

INHOUD.

BLZ.

I. — Jachtopzieners en Wildstroopers 5

II. — Eene weinig aanbevelswaardige Familie. . 14

III. — De Ravenkloof. 23

IV. — Het Raadsel. 32

V. — Besluit 42